
Verinäytteenotto-ohje, ihopistosnäytteet sormenpästä

Välineitä

- Mikronäytteenottoputkia ([Mikroputket ja yleisimpien Kliinisen kemian tutkimusten minimimäärät](#)).
- Kapillaareja ja muovitulppia näytekapillaarien sulkemista varten.
- Lansetteja ([Käytössä olevat lansetit](#)).
- Ihonpuhdistuslappuja
- Kertakäyttökäsineitä
- Riskijäteastia käytettyjä lansetteja varten.
- Kylmävaraaja
- Haavalaastaria

Valmistelu

1. Varmista potilaan henkilöllisyys aina ennen näytteenottoa kysymällä nimi ja henkilötunnus. Jos potilas ei itse pysty antamaan tietoja, tarkista henkilöllisyys esimerkiksi potilasrannekkeesta, kelakortista tai muusta henkilökortista.
2. Lämmitä näytteenottopaikka tarvittaessa ennen pistoa esim. juoksevan veden alla.
3. Älä ota näytettä infektoituneelta, kovettuneelta, aikaisemman pistoksen jäljiltä turvonneelta tai mustelmaiselta alueelta.
4. Käytä käsihuuhdetta ennen ja jälkeen potilaskontaktin.
5. Käytä suojakäsineitä (suositus), koska verikontaminaation riski on suuri.

Tarkista tarvittavat putket ja näytemäärä Tyks Laboratorioiden tutkimusohjekirjasta ([Tyks Laboratorioiden tutkimusohjekirja](#).)

Mikroputkien näytteenottojärjestys

1. Haptoemästase
2. EDTA-putket
3. Hepariniiniputket
4. Seerumiputket
5. Imupaperinäytteet

Näytteenotto

1. Puhdista iho 70-80 % etanolilla (muun muassa A12T 80%, Desinfektol P) ja anna kuivua.
2. Tee ihopistos nimettömän tai keskisormen sormenpään sivuun.
3. Pyyhi ensimmäinen veripisara ihonpuhdistuslappuun, ellei tutkimuskohtainen ohje toisin ohjeista.
4. Ota tarvittavat näytteet huomioiden tutkimuskohtaiset ohjeet.

Huomioitavaa Veren tulee valua vapaasti. Vältä pistoskohdan ympäristön voimakasta puristamista.

5. Sekoita näytteitä kapillaaria pyörittämällä ja mikroputkia kääntämällä ylösalaisin rauhallisesti 8 kertaa siten, että näyte kulkee putken reunoja pitkin. Älä ravista putkea.
6. Paina pistokohtaa näytteenoton jälkeen.

Vieritesteinä tehtävissä testeissä saattaa olla laitevalmistajan antamia testikohtaisia ohjeita.

Näytteenoton jälkeen

Kiinnitä potilaan tunnistetarra mikroputkeen tai kapillaariin välittömästi näytteenoton jälkeen potilaan vieressä (ei etukäteen). Kun kiinnität näyteastioihin tarrat, varmista vielä, että tarrat ne kyseessä olevan potilaan tarroilla.

Tarran tiedot:

- Potilaan nimi ja henkilötunnus
- Näytteenottopäivä ja kellonaika
- Tutkimuksen pyytävä yksikkö
- Pyydetty tutkimukset

Jos olet tehnyt vieritestin, kirjaa saatu tulos heti potilaan tietoihin.

Näytteiden lähetys ja kuljetus

1. Toimita ihopistosnäytteet mahdollisimman nopeasti näytteenoton jälkeen laboratorioon.
2. Tarkista tutkimuskohtaiset erityisvaatimukset näytteen käsittelylle ja kuljetukselle Tyks Laboratorioiden tutkimusohjekirjasta [Tyks Laboratorioiden tutkimusohjekirja](#).
3. Pakkaa ja kuljeta näytteet suljetussa kuljetuspakkauksessa siten, etteivät ne vahingoitu kuljetettaessa. Suojaa näytteet valolta ja vältä näytteiden ravistelua.

Päivitetty 28.6.2024 Preanalytiikkatyöryhmä